

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 17 juli 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Område med frihet, säkerhet och rättvisa —
Direktiv 2003/109/EG — Artiklarna 2, 4.1, 7.1 och 13 — ’EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta’ —
Villkor för beviljande — Laglig och oavbruten bosättning i den mottagande medlemsstaten i fem
år omedelbart före ingivandet av ansökan — Person som har familjeband till den varaktigt bosatte —
Förmånligare nationella bestämmelser — Verknningar”

I mål C-469/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunale di Verona
(Italien) genom beslut av den 27 augusti 2013, som inkom till domstolen den 30 augusti 2013, i målet

Shamim Tahir

mot

Ministero dell’Interno,

Questura di Verona,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh (referent),
C. Toader och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av G. Palatiello, avvocato dello Stato,
- Tysklands regering, genom T. Henze och B. Beutler, båda i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom F.-X. Bréchet och D. Colas, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: italienska.

- Nederländernas regering, genom M. Noort och M. Bulterman, båda i egenskap av ombud,
 - Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
 - Europeiska kommissionen, genom M. Condou-Durande och A. Aresu, båda i egenskap av ombud,
- med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,
- följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 7.1 och 13 jämförda med artiklarna 2 e och 4.1 i rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT, L 16, 2004, s. 44), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 (EUT L 132, s. 1) (nedan kallat direktiv 2003/109).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Shamim Tahir och å andra sidan Ministero dell'Interno (inrikesministeriet) och Questura di Verona (polismyndigheten i Verona). Målet gäller polismyndighetens beslut att avslå Shamim Tahirs ansökan om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2003/109

- 3 I skälen 4 och 6 i direktiv 2003/109 anges följande:

”(4) Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares integration i medlemsstaterna är en nyckelfaktor för att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen, vilket är ett av [unionens] grundläggande mål enligt fördraget.

...

(6) Det viktigaste kriteriet för att kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt bör vara bosättnings tiden inom en medlemsstats territorium. Bosättningen bör ha varit laglig och oavbruten för att vittna om personens förankring i landet. En viss flexibilitet bör dock finnas med tanke på omständigheter som kan tvinga en person att tillfälligt lämna territoriet.”
- 4 I skäl 17 i nämnda direktiv anges följande:

”En harmonisering av villkoren för förvärv av ställning som varaktigt bosatt främjar ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. Vissa medlemsstater utfärdar uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som följer av detta direktiv. Fördraget utesluter inte att medlemsstaterna tillämpar förmånligare bestämmelser. I detta direktiv bör det dock föreskrivas att tillstånd som utfärdas på förmånligare villkor inte skall grunda rätt till bosättning i andra medlemsstater.”

5 Artikel 1 a i direktivet, med rubriken ”Innehåll”, har följande lydelse:

”I detta direktiv fastställs

- a) villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning, ...

...”

6 I artikel 2 b, e och g i nämnda direktiv anges, såvitt gäller tillämpningen av detta, följande definitioner:

- ”b) *varaktigt bosatt*: tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i enlighet med artiklarna 4–7,

...

- e) *familjemedlemmar*: de tredjelandsmedborgare som vistas i den berörda medlemsstaten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening [EUT L 251, s. 12]...,

...

- g) *E[U]-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta*: uppehållstillstånd som utfärdas av den berörda medlemsstaten när en sökande förvärvat ställning som varaktigt bosatt”.

7 I artikel 3 regleras direktivets tillämpningsområde. Enligt artikel 3.1 ska direktivet ”tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium”. I artikel 3.2 respektive 3.3 föreskrivs att direktiv 2003/109 inte ska tillämpas på vissa kategorier av tredjelandsmedborgare och att direktivet inte ska påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i vissa internationella bilaterala avtal.

8 Kapitel II i direktivet innefattar artiklarna 4–13 och gäller beviljande av ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat.

9 Artikel 4 i nämnda direktiv har rubriken ”Bosättningstid”. I artikel 4.1 föreskrivs följande:

”En medlemsstat skall bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökningen.”

10 Artikel 5 i nämnda direktiv har rubriken ”Villkor för att förvärva ställning som varaktigt bosatt”. I artikel 5.1 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall kräva att tredjelandsmedborgarna styrker att de för egen räkning och för de familjemedlemmar gentemot vilka de har försörjningsansvar förfogar över följande:

- a) Stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner, innan ansökan om ställning som varaktigt bosatt lämnades in.

b) En sjukförsäkring avseende alla risker som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.”

11 I artikel 7.1 i direktivet föreskrivs följande:

”För att förvärva ställning som varaktigt bosatt skall tredjelandsmedborgaren lämna in en ansökan till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där han/hon är bosatt. Ansökan skall åtföljas av dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att han/hon uppfyller villkoren i artiklarna 4 och 5 samt, i förekommande fall, av en giltig resehandling eller en bestyrkt kopia av denna.

...”

12 Artikel 8 i nämnda direktiv har rubriken ”E[U]-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta”. Artikel 8.2 och 8.4 har följande lydelse:

”2. Medlemsstaterna skall till en varaktigt bosatt utfärda ett E[U]-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Tillståndet skall gälla i minst fem år. Det skall, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det löper ut.

...

4. Om en medlemsstat utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en tredjelandsmedborgare som den beviljat internationellt skydd ska den under rubriken ’Anmärkningar’ i det EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta föra in följande anmärkning: ’Internationellt skydd beviljat av [namnet på medlemsstaten] den [datum].’

13 I artikel 13 i direktiv 2003/109, med rubriken ”Förmånligare nationella bestämmelser”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna får utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i detta direktiv. Sådana uppehållstillstånd skall inte ge rätt till bosättning i andra medlemsstater enligt kapitel III i detta direktiv.”

14 Kapitel III i direktivet har rubriken ”Bosättning i andra medlemsstater”. I artikel 14.1 föreskrivs följande:

”Varaktigt bosatta skall ha rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade ställning som varaktigt bosatt under längre tid än tre månader förutsatt att villkoren i detta kapitel är uppfyllda.”

15 Artikel 16 i nämnda kapitel behandlar familjemedlemmar. Enligt artikel 16.1 och 16.2 gäller följande:

”1. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, skall sådana familjemedlemmar som uppfyller villkoren i artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.

2. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, får sådana familjemedlemmar som ej omfattas av artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.”

Direktiv 2003/86

- 16 Enligt artikel 1 är syftet med direktiv 2003/86 ”att fastställa villkor för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistas lagligen på medlemsstaternas territorier”.

Italiensk rätt

- 17 I artikel 9.1 i lagstiftningsdekret nr 286 av den 25 juli 1998 med kodifierade bestämmelser avseende reglering av invandring samt regler om utlänningars ställning (ordinarie tillägg till GURI nr 139, av den 18 augusti 1998) (nedan kallat lagstiftningsdekret nr 286/1998), i dess lydelse enligt lagstiftningsdekret nr 3 av den 8 januari 2007 om tillämpning av direktiv 2003/109 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (GURI nr 24, av den 30 januari 2007), föreskrivs följande:

”En utlänning som sedan minst fem år tillbaka innehar ett giltigt uppehållstillstånd och som kan styrka att han eller hon har en inkomst som inte är lägre än det årliga socialbidraget och, när det gäller en ansökan som avser familjemedlemmarna, en tillräckligt hög inkomst ... och en ändamålsenlig bostad som uppfyller de minimivillkor som föreskrivs i [relevanta bestämmelser i nationell lagstiftning] kan ansöka om att polismyndigheten utfärdar ett E[U]-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till sökanden själv och till hans eller hennes familjemedlemmar, såsom sistnämnda definieras i artikel 29.1.”

- 18 I artikel 29.1 a i lagstiftningsdekret nr 286/1998 föreskrivs följande:

”Utlänningen får ansöka om familjeåterförening för följande familjemedlemmar:

a) make/maka från vilken utlänningen inte är lagligen separerad och som inte är under 18 år ...”

- 19 Artikel 16 i presidentdekret nr 394, av den 31 augusti 1999 om tillämpningsföreskrifter för regleringen av invandring samt regler om utlänningars ställning, har rubriken ”Ansökan om uppehållstillstånd”. I artikel 16.1–16.4 föreskrivs – i enlighet med artikel 1.6 i lagstiftningsdekret nr [286/1998] (ordinarie tillägg till GURI nr 190 av den 3 november 1999), i dess lydelse enligt presidentdekret nr 334 av den 18 oktober 2004 om ändring och komplettering av dekret nr 394 av den 31 augusti 1999 om invandring (ordinarie tillägg till GURI nr 33 av den 10 februari 2005) –, följande:

”1. För att få uppehållskort enligt artikel 9 i [lagstiftningsdekret nr 286/1998] måste den sökande skriftligen ansöka om detta på ett ansökningsformulär som överensstämmer med det som har godkänts genom beslutet av [inrikesministern].

2. I ansökan, som ska lämnas in till polismyndigheten på den ort där utlänningen är bosatt, ska följande anges:

- a. fullständiga personuppgifter
- b. den ort eller de orter i Italien där vederbörande har varit bosatt de senaste fem åren
- c. bosättningsort
- d. inkomstkällor, ...

...

4. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 9.2 och artikel 30.4 i de kodifierade bestämmelserna ska, när det är fråga om en ansökan som avser familjemedlemmar enligt artikel 9.1 och artikel 29.1 b-bis i de nämnda kodifierade bestämmelserna, de uppgifter som anges i punkt 2 och

den dokumentation som anges i punkt 3 i denna artikel även lämnas för make/maka samt underåriga barn (det vill säga under 18 år) som sökanden bor tillsammans med och för vilka det också ansöks om uppehållskort. Vidare ska dokument framläggas som styrker:

- a. ställning som make/maka eller underårigt barn ...
- b. tillgång till en bostad ...
- c. inkomst... inbegripet inkomst för hemmaboende självförsörjande familjemedlemmar.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 20 Den pakistanska medborgaren Shamim Tahir ansökte den 28 februari 2012 hos Questura di Verona (polismyndigheten i Verona) om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i egenskap av maka till den pakistanske medborgaren Saeed Tahir, som innehar ett sådant uppehållstillstånd.
- 21 Questura di Verona avslog ovannämnda ansökan med motiveringen att Shamim Tahir endast vistats i Italien sedan den 15 mars 2010 och detta med stöd av ett inresevisum för att återförenas med sin make. Hon uppfyllde således inte kravet i artikel 9 i lagstiftningsdekret nr 286/1998 att sedan minst fem år tillbaka inneha ett giltigt uppehållstillstånd.
- 22 Shamim Tahir överklagade ovannämnda avslagsbeslut vid Tribunale di Verona och yrkade att beslutet skulle ogiltigförklaras. Med åberopande av italiensk lagstiftning har hon gjort gällande att hon i egenskap av familjemedlem till Saeed Tahir, som redan har ställning som varaktigt bosatt i Italien, har rätt till EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och att hon därför inte omfattas av det nämnda villkoret. Shamim Tahir anser bland annat att hennes tolkning av artikel 9 i lagstiftningsdekret nr 286/1998 motiveras av artikel 13 i direktiv 2003/109. I nämnda artikel 9 föreskrivs nämligen en fördelaktigare bestämmelse än den som fastställs i direktiv 2003/109, eftersom familjemedlemmarna till den som har ställning som varaktigt bosatt inte behöver uppfylla kravet avseende laglig och oavbruten vistelse i Italien i minst fem år.
- 23 Questura di Verona har gjort gällande att bosättningskravet i artikel 9 är ett tvingande villkor för att erhålla EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eftersom det föreskrivs i artikel 4.1 i direktiv 2003/109 och något undantag inte anges i denna bestämmelse.
- 24 I sitt beslut har den hänskjutande domstolen angett att artikel 9.1 i lagstiftningsdekret nr 286/1998 utökar möjligheten att, under vissa förutsättningar som avser tillräcklig inkomst och ändamålsenlig bostad, bevilja EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta även för familjemedlemmar till den tredjelandsmedborgare som redan erhållit ett sådant tillstånd. Kravet på fem års bosättning gäller härvid endast sistnämnda medborgare och inte dennes familjemedlemmar. Denna tolkning stöds även av vissa avgöranden från nationella domstolar. Den hänskjutande domstolen ställer sig frågan om denna bestämmelse strider mot direktiv 2003/109, i den mån det av direktivet följer att den som ansöker om ett sådant tillstånd ska vara varaktigt bosatt i den berörda medlemsstaten för att kunna beviljas tillstånd.
- 25 Under dessa omständigheter beslutade Tribunale di Verona att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
 - ”1) Ska artikel 7.1 i direktiv 2003/109 tolkas så, att villkoret i direktivets artikel 4.1 att bosättningen i medlemsstaten ska ha varit laglig och oavbruten under fem år och att detta ska kunna styrkas med dokumentation i samband med att ansökan om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta lämnas in, även kan omfatta en annan person än sökanden, som är familjemedlem till vederbörande enligt artikel 2 e i direktiv [2003/109]?

- 2) Ska artikel 13 första meningen i direktiv 2003/109 tolkas så, att ett av de förmånligare villkor på vilka medlemsstaterna får utfärda EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som gäller permanent eller tills vidare är att en familjemedlem, enligt artikel 2 e i direktiv [2003/109], till en person som redan har förvärvat ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat ska anses uppfylla villkoret för beviljande av sådan ställning i direktivets artikel 4.1, det vill säga laglig och oavbruten bosättning i fem år i den berörda medlemsstaten, oavsett hur länge han eller hon har bott inom territoriet i den medlemsstat där ansökan lämnas in?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 26 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 7.1 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att en familjemedlem, i den mening som avses i artikel 2 e i nämnda direktiv, till den person som redan har förvärvat ställning som varaktigt bosatt kan undantas från villkoret i artikel 4.1 i samma direktiv enligt vilket det för att en tredjelandsmedborgare ska beviljas sådan ställning krävs att vederbörande har varit lagligen och oavbrutet bosatt inom den berörda medlemsstatens territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökan.
- 27 Domstolen har redan slagit fast att det system som införts genom direktiv 2003/109 klart anger att beviljandet av ställning som varaktigt bosatt enligt detta direktiv är föremål för ett särskilt förfarande och dessutom förutsätter att de villkor som anges i kapitel II i direktivet är uppfyllda (dom Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, punkt 66).
- 28 Vidare har domstolen påpekat att artikel 4 i direktiv 2003/109 föreskriver att medlemsstaterna endast ska bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom deras territorium i fem år omedelbart före ingivandet av den relevanta ansökan. Enligt artikel 5 i direktivet förutsätter beviljandet av denna ställning att det bevisas att den tredjelandsmedborgare som ansöker om denna ställning förfogar över tillräckliga försörjningsmedel och innehar en sjukförsäkring. Artikel 7 i direktivet föreskriver slutligen förfaranderegler för erhållandet av denna ställning (dom Kamberaj, EU:C:2012:233, punkt 67).
- 29 Det finns emellertid inget i ordalydelsen i nämnda artikel 7 eller i någon annan bestämmelse i direktiv 2003/109 som gör det möjligt att anta att en familjemedlem i den mening som avses i artikel 2 e i direktivet kan undantas från kravet på laglig och oavbruten bosättning inom den berörda medlemsstatens territorium i fem år omedelbart före ingivandet av den relevanta ansökan för att beviljas ställning som varaktigt bosatt enligt detta direktiv.
- 30 En jämförelse av artiklarna 4 och 7 i direktiv 2003/109, mot bakgrund av skäl 6 i samma direktiv, visar tvärtom att bosättningskravet är ett tvingande villkor för att beviljas ställning som varaktigt bosatt.
- 31 Artikel 7 i direktiv 2003/109 innehåller nämligen en uttrycklig hänvisning till de villkor som räknas upp i artiklarna 4 och 5 i nämnda direktiv. En ansökan som lämnas in till de behöriga myndigheterna i en medlemsstat av en tredjelandsmedborgare ska åtföljas av dokumentation som styrker att han/hon uppfyller dessa villkor och således bland annat bosättningskravet. Vidare anges i skäl 6 i direktivet att det viktigaste kriteriet för att kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt bör vara bosättnings tiden inom en medlemsstats territorium. I samma skäl preciseras även att bosättningen bör ha varit laglig och oavbruten för att vittna om personens förankring i landet.

- 32 Såsom domstolen redan konstaterat följer det av bland annat skälen 4 och 6 i direktiv 2003/109 att direktivets huvudsakliga ändamål är att främja integrationen av tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatta i medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, dom Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, punkt 45).
- 33 Likaså har domstolen slagit fast att, såsom följer av artikel 4.1 och skäl 6 i direktiv 2003/109, det är de fem år som den berörda personen varit lagligen och oavbrutet bosatt som visar att vederbörande är förankrad i landet och således varaktigt bosatt där (se, för ett liknande resonemang, dom Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, punkt 46).
- 34 Domstolen finner följaktligen att kravet på laglig och oavbruten bosättning inom den berörda medlemsstatens territorium i fem år omedelbart före inlämnandet, vilket föreskrivs i artikel 4.1 i direktiv 2003/109, är ett tvingande villkor för att kunna förvärva sådan ställning som varaktigt bosatt som föreskrivs i direktivet. En tredjelandsmedborgare kan därför endast inkomma med en ansökan enligt artikel 7.1 i detta direktiv för att förvärva sådan ställning om vederbörande personligen uppfyller detta krav.
- 35 I förevarande fall framgår det av handlingarna som domstolen tagit del av att sökanden i det nationella målet hade varit bosatt i Italien under mindre än två år när hon inkom med sin ansökan om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Det framgår således inte att nämnda sökande uppfyllde kraven i artikel 4.1 i direktiv 2003/109, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.
- 36 Nämnda direktiv innehåller visserligen bestämmelser om uppehållstillstånd för medlemmarna i en familj, såsom dessa definieras i artikel 2 e i direktivet. Dessa bestämmelser avser emellertid det särskilda fall med familjemedlemmar till en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en första medlemsstat och som utövar sin rätt att vistas i en andra medlemsstat. I artikel 16 i direktivet fastställs således rätten och villkoren för att dessa familjemedlemmar ska få åtfölja eller förena sig med nämnde medborgare i den andra medlemsstaten.
- 37 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den första frågan besvaras enligt följande. Artiklarna 4.1 och 7.1 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att en familjemedlem, i den mening som avses i artikel 2 e i nämnda direktiv, till den person som redan har förvärvat ställning som varaktigt bosatt inte kan undantas från villkoret i artikel 4.1 i samma direktiv enligt vilket det för att en tredjelandsmedborgare ska beviljas sådan ställning krävs att vederbörande har varit lagligen och oavbrutet bosatt inom den berörda medlemsstatens territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökan.

Den andra frågan

- 38 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 13 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att en medlemsstat får utfärda EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en familjemedlem i den mening som avses i artikel 2 e i detta direktiv enligt villkor som är förmånligare än de som föreskrivs i direktivet.
- 39 Domstolen konstaterar inledningsvis att möjligheten för en sådan tredjelandsmedborgare att beviljas uppehållstillstånd, utan att uppfylla kravet på laglig och oavbruten bosättning i denna medlemsstat enligt artikel 4.1 i direktivet, kan omfattas av medlemsstaternas möjlighet enligt artikel 13 i nämnda direktiv 2003/109 att utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i detta direktiv.

- 40 Det framgår emellertid av skäl 17 i direktiv 2003/109 att harmonisering av villkoren för förvärv av ställning som varaktigt bosatt främjar ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. I detta skäl anges vidare att uppehållstillstånd som utfärdas på förmånligare villkor än vad som stadgas i direktivet inte ska grunda rätt till bosättning i andra medlemsstater.
- 41 Även om medlemsstaterna enligt artikel 13 i direktiv 2003/109 har denna möjlighet kan det härvid, enligt vad som entydigt följer av den andra meningen i denna bestämmelse, endast röra sig om ”uppehållstillstånd [som] inte [ska] ge rätt till bosättning i andra medlemsstater enligt kapitel III i detta direktiv”.
- 42 Såsom följer av bland annat artikel 2 b jämförd med 14.1 i direktiv 2003/109 ger ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i princip innehavaren rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade ställning som varaktigt bosatt under längre tid än tre månader.
- 43 Ett uppehållstillstånd som en medlemsstat utfärdar med stöd av artikel 13 i direktivet på förmånligare villkor än vad som stadgas i unionsrätten åt en familjemedlem i den mening som avses i artikel 2 e i samma direktiv kan inte under några förhållanden bestå i ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i den mening som avses i detta direktiv.
- 44 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 13 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att en medlemsstat inte får utfärda EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en familjemedlem i den mening som avses i artikel 2 e i detta direktiv enligt villkor som är förmånligare än de som föreskrivs i direktivet.

Rättegångskostnader

- 45 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) **Artiklarna 4.1 och 7.1 i rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 ska tolkas så, att en familjemedlem, i den mening som avses i artikel 2 e i nämnda direktiv, till den person som redan har förvärvat ställning som varaktigt bosatt inte kan undantas från villkoret i artikel 4.1 i samma direktiv enligt vilket det för att en tredjelandsmedborgare ska beviljas sådan ställning krävs att vederbörande har varit lagligen och oavbrutet bosatt inom den berörda medlemsstatens territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökan.**
- 2) **Artikel 13 i direktiv 2003/109, i dess lydelse enligt direktiv 2011/51, ska tolkas så, att en medlemsstat inte får utfärda EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en familjemedlem i den mening som avses i artikel 2 e i detta direktiv enligt villkor som är förmånligare än de som föreskrivs i direktivet.**

Underskrifter